

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukraińskiej socjaldemokratycznej partii.

Wychodzi co dzień o 3-iej godzinie popołudniowej.

Cena prymirnyka u Lwówi i na prowincji:

== 40 sot. ==

Misiaczna przedpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:

„WPERED“, LWÓW, WULWIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsiel narodiw jednajtesia!

Na przykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetę krım zwyczajnoho naszoho ukraińskoho pyśma — takż i latynskymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z koniecznosti, bo ne chozczemo pozbawyty naszych czytacziv swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Człeny Ukraińskiej Nacionalnoji Rady i ostanni podiji.

U wczorasznim czysli podały my uchwały polskoho Tymczasowoho Prawlaczoho Komitetu, doruczeniu uradowy lwiewskym członkom Ukraińskiej Nacionalnoji Rady na rękę wiceprez. tow. Lwa Hankewycza. Do seji sprawy oderżujemy z kruhiw Ukraińskiej Nacionalnoji Rady taki informacii.

Dnia 1. stycznia 1919 wruczeno hr. Aleksandrowy Skarbkowy dwa pyśma toho samoho zmiestu w sprawie brannia i traktowania wojennych i cywilnych zakładnykiw oboma stronami, z prośbą doruczyć jich Derżawnomu Sekretariatowi i Hołownij Komandii Armiji Zachidno-Ukraińskiej Narodnoji Republiki. Hr. Skarbek pryniaw si pyśma duże wwičzywo i szcze toho samoho dnia maw wysłaty jich okremym kurjerom na ukraińskij front. Pyśmo do Derżawnoho Sekretariatu zwuczyt:

ZUNR. Ukraińska Nacionalna Rada.
Do Derżawnoho Sekretariatu Zachidno-Ukraińskiej Narodnoji Republiki.

Lwów, dnia 31. hrudnia 1918.

Imenem członów Ukraińskiej Nacionalnoji Rady, jaki w si chwylu perebuwajut u Lwówi, majemo czest powidomyty, szczo siohodnia doruczeno nam z polskoho Tymczasowoho Prawlaczoho Komitetu pyśmo, jakoho widpys dajemo.

Do perszych dwóch ustupiw uchwały TPK. możemo stwerdyty z natyskom, szczo z boku TPK. robłeno dijsno zachody, szczo Ukraińska cywilna ludnist okupowanoci czasty kraju, jaka suproty polskych włastyj powodyt'sia bezdohanno, ne buła peresliduwana i brana w polon, zhladno szczo intermowana polskymy wijskowymy włastiamy buła traktowana po ludzky; jak szczo otże widnosyn ułożył'sia inaksze, to sioho ne možna stawyty u wynu TPK.

Szczo do doli polskych cywilnych założnykiw, jakych nasz wijskowi własty mały pobraty z pomiż polskoji cywilnoji ludnosti, to lwiewski człeny UNR. ne majut i ne możut maty żadnoji awtentyčnoji widomosti pro siu sprawu — jak wzahali ostajut bez najmenszoho kontaktu z ukraińskymy włastiamy — i tomu uważajemo duże bażanym, szczo by dijsnyj stan tych widnosyn po oboch bokach buw prowirenyj i možlywi nadużyttia zderżani.

W tiy ciły przyłączajemosia do prośby ukr. horożanśkoho Komitetu u Lwówi z dnia 20. hrudnia 1918, pidpysanoho PP. Fedakom, mytr. Szeptyckym, Szeparowyczewoju i Kosewyczewoju i wysłanoji do Hołownoji Komandy Ukraińskich Wijsk, i prosymo umowyttysia z polskoju storonoju, szczo by z od-

noho boku, try ukraiński pani (dwi z wilnoho — odna z okupowanoho prostoru ZUNR.) distały dozwił ohlanuty tabory i wiaznyci polononych ta internowanych u Lwówi, Peremysli i w zachidnij Hałyczyni, z drugoho boku szczo take same prawo mały try polski pani wyznaczeni polskoju storonoju.

Pry si nadoi popyrjajemo horiaczo inicytyw archiepyskopi Szeptyckoho i Bilczewskoho w sprawie wyminy dejakych kategorii polononych, wysłanu w seredyni hrudnia do oboch naczalnych komand, ukraińskiej i polskoji, i na jaku inicytatory dosi ne oderżaly widpowidy. Bułob bażano, szczo i w si sprawie obi storooj nawiazały z soboju perehowory.

Ukraińska Nacionalna Rada: D-r. Łew Hankewycz w. r. zast. prez. UNR., D-r. Stefan Tomasziwskyj w. r. człen UNR., D-r. Wołodymyr Ochrymowycz w. r. człen UNR.

PS. Podaju nazwyska — podani meni hr. Skarbkom — polskych żinok, szczo małyby jichaty do komandy Ukraińskiej Armiji, z tym, szczo wony doberut' sobi tretu żinku wże tam na misicy.

Nazwyska tych dwóch żinok:

- 1) Maria Opienska
- 2) gr. Teodozia Dzieduszycka.

Riwnoczasno proszu o podanie hr. Aleksandrowy Skarbkowy nazwyska dwóch ukraińskich żinok z tym, szczo wony u Lwówi doberut' sobi tretu.

D-r. Łew Hankewycz w. r.

Pry si nadoi lwiewski człeny UNR. ne możut skryty swojoho żalu, szczo perwisnyj plan jich i członów polskoji Likwidacijnoji Komisiji dowesty do kontaktu miż oboma wojujuczymi storonami czerez dwóch ukraińskich delegatiw (dyw. „Wpered“ cz. 14.) — ne zdijsnywsia bez wynu sych oboch czynnykiw. Szczotilky teper, koły Naczalna Komanda Polskoho Wijska u Lwówi dała dozwił, wyjchaly dwa człeny UNR. d-r. Wołodymyr Ochrymowycz i d-r. Stefan Tomasziwskyj, do Derżawnoho Sekretariatu, na żal dałekoju okružnoju dorohoju czerez Uhorszczynu.

W ukraińskij Hałyczyni.

Podajemo w skoroczenniu podani Polskym Korespondencyjnym biurom wistky: Ukraińci starajut'sia pozyskati prychnist' naselennia. Rekwirujut lisy i wsi inzi potribni do žyttia produkty i prodajut po maksymalnych cinach Hołowno a prowizujut mista. Włastyteli ne oderżnje hroszej pry rekwizycji, a widbyrajut'sia jich w powitowim komisarijati. Włastytel ne smije prodawaty lyszenych jomu prawlinniem sredstw pożywy. Czerez se ciny towariw wpaly duże nyzko. Pryznaczena dawniysze chudoba dla Widnia prodajet'sia czastynno naselenniu. Naselennje zachowujet'sia bajdužno suproty szczo dennych wypadkiw. Pohromiw na Żydiw dosi ne buło nide. W Drohobycz, de je komisarom tow. Wityk, wypuszczeno wsiel internowanych Polakiw na wolu.

Widpłatni zarjadzennia.

Wid Nacz. Kom. Polsk. Wijsk (Presowyj Widdi) distały my do pomiszczennia u „Wpered“ otsej:

„Komunikat Naczalnoji Komandy Polskich Wijsk na Schidniu Hałyczynu.

Lwów, 1. stycznia 1919 r.

Neraz podawano wże zahalnohodo widoma stwerdżeni słuczaji systematycznoho nasylstwa ukr. wijsk. prypysiw haagskoji i żenewskoji konwencji. Pomynajuczij wypadki menezoho znacinnia, podaje Nacz. Kom. P. W. na schid. Hał. do zahalnoho widoma, oti jarki fakta złomannia prypysiw obowjazucznych usi ciwilizowani wijska:

1) W lystopadi m. r. napaly ukr. wijska pid Mykułyńciamy na widdi polsk. wijsk, prowadżenyj w karnosti i porjadku po dumci przykazu Nacz. Kom. oficyrany koalicyji polsk. wijsk, zi schodu do swoich osel w kraju. Napad wykonano bez poperednioho zażadannia wyjasnennia pro cil marszu ta joho naprjam.

2) W tim samym czasi i misci zbezczestyly i ohrabyly ukr. wijska polsk. parlamentariw i zamorduwały odnoho z nych.

3) Takż tam zamorduwały ukr. wijska pewnu skillist' wże rozbrojenych polsk. oficyrów i żowniriw.

4) Slidujuczoho dnia w czasi transportu rozbrojenych polsk. oficyrów i żowniriw z Mykułyńce do Ternopola skatuwały i zamorduwały ukr. wijska w prysutnosti oficyrów znaczne czysto bezboronnych polsk. oficyrów i mužwy.

5) U wiaznyci moreno hołodom polsk. oficyrów i żowniriw, szczo spryczyniło smert' odnoho oficyra i kilkoj żowniriw.

6) Ukraiński wijska ostrilujut' z harmat tiazkoho kalibru seredmistie i kostely mista Lwowa, szczo potiahnuło za soboju czystenni słuczaji smerty i poranennia cywilnoji ludnosti, hołowno żinok i dityj. Czerez uszkodżennje wodoprowodu i centrali elektrycznoji pozbawily ukr. wijska cywilnu ludnist' mista Lwowa wody i switła.

7) Ukraiński wijska ostrilujut' swidomo i systematyczno polski sanitarni steży, zao-smotreni w prypysani żenewskoju konwecyjeju widznaky.

8) Ukraiński wijska znwolujut' bjut' kolbamy i mordujut' polski sanitetky, nawet' koły wony je zaniati perewjazuwanniem ranenych.

9) Ukraiński wijska znuszczajut'sia w zwirskij sposib nad bezboronnoju i nijakoji uczasty w borot'bi ne beruczaju ludnistju, a nawet' mordujut' jiji, a sered neji žinky, dity i starciw.

10) Ukraiński wijska pidburjajut' cywilne naselennje, hołowno silske, do napadiw na polski wijskowi widdiły i poodynokych żowniriw, do morduwannia jich i znuszczanniasia nad złowlenymy.

Naczalna Komanda Polskich Wijsk, na schidniu Hałyczynu ne dumaje dalsze terpiyty tych nadużyty.

Koły wsi predstavluwannia robłeni poperednio, czy to bezposeredno, czy za poserednytjom polskych cywilnych włastyj w Kom. Ukr. Wijsk, jak i u administracijnych ukraińskich włastyj ne widnosy nijakych naslidkiw, wydaje na buducze slidujucze zarjadzennje:

1) 1.000 ukraińskich wojennych branciw zistane sejczas pereneseno do wiaznyci i budut' traktowanymy, jak zwyczajni zło-

czyni i to tak dowho, ja dowho Kom. Ukr. Wijsk ne zminyt' swoho doteperisznioho postupuwanja suproty polononych wziatych pid Mykulynciamy i ne bude traktuwat jich pisa zasad miżnarodnioho prawa.

2) Za kożdocho zamordowanoho abo ranenoho wid dnia nynisznioho polonenocho, oficera abo żownira, budut' rozstrilani dwa ukrajinski oficery abo żowniry.

3) Za kożdu w wyssze zhadanyj sposib zamordowanu abo ranenu sanitetku abo saniteta budut' rozstrilani dwa ukr. oficery.

Riwnoczasno zwertajusia do Naczal. Kom. Wijsk Polśkich z prośboju o zwernenniesia do General. Bjura agencji żenewśkoji z przedstawleniem wyssze zhadanych perestupstw a takoz:

a) z prośboju o prysłannje komisiji w ciły rozslidżennja sprawy;

b) z prośboju o prysłannje widdiłu Czerwonoho Chresta, bo w naslidok postupuwanja Ukr. Wijsk może hrozyty takoz naszym wijskam, nedostacza sanitarnoji obsłuby czerz jiji wymordowanje.

Nacz. Kom. W. P. na schid. Hał.

Rozwodowskyj, g. d. m. p.

Z cześkoho žytia.

Praha 26. XII. 1918 r.

W Prazi teper zaniati wsi umy Cześkoji republiki. Pryjzd prezidenta T. Masaryka do Prahy, pryskoryw szcze jiji budovu. Wona roste i kripne z kożnoju hodynuju, z kożnym dnem. I chto jiji buduje? Wsi — bez rižnyci perekonań, bez rižnyci partij.

Na perszyj plan wysunulys try grupy. Persza, se czeški socijałdemokraty. W ministerstwi majut' troch zastupnykiw, tow. dra Soukupa, dr. Lwa Wintera i Habermana, zastupnykom prezidenta Nacionalnoji Rady je tow. dr. Tomaszek. Druha, se liberalna burżuazija, t. zw. prawno-derżawni (stato-pravne) do jakoji należať mołodoczechy, radykały i realisty (masarykowci). Je se miška inteligencija, promysłowci, szczo duże starajut'sia pro swoji klasowi interesy. Treta se agrariji i nacionalni socijałisty (klofaziwci). Ostoron stojat' morawski klerykały.

Powtoruju, dosi wsi widlamky idut' zhidno w Prazi koło budowy Cześkoji republiki. Ne poriznylo jich dosi nawit' socijałne pytanje. Żadanie socijałdemokratiw zawedenia 8-hodynnoho času praci pryniato wsimy partijamy bez protestu, choc na dumku cześkich promysłowciw wwdenie toho zakonu teper w žyttie buło na jichniu dumku, nawit' szkidlywe.

Poza ramamy nacionalnoho cześkoho žyttia ostały lysze wlastyteli welykoji posilosty. Ohranyczennje welykoji posilosty jde w pari z nacionalnym interesom cześkoho narodu, bo jiji własnyky abo Nimci, abo znimczena szlachta.

Tomu duże aktualnoju stała agrarna sprawa. Popyrajut' jiji horjaczio i miška burżuazija i bohaci selany. Perszi chocut' pozbutysia takym robom politycznych konkurentiw, drui chocut' zmicznyty swoji rjady i zasłonytysia pered nebezpekoju bezzemelnoho proletarijatu.

Szczo do zahranycznych spraw, to ni-mečko-cześkyj spir maje poladnaty prezident Masaryk. Duże naprużeni widnosyny z Polakamy i w tij sprawi wysłano delegaciju z Warszawy, a na zjizd cześkoji socijałdemokratiji pryjchaw tow. Daszynskyj.

Duże hołosnoju stała teper sprawa pryluczenia uhorskoji Ukrainy i Lemkiwszczyny do Czechii, szczo wyklykało znówu welyke oburennje u Polakiw.

Z Słowakamy jdut' dali perehowory.

Z Nimeczczyny.

„Berliner Ztg.“ donosyt': Dnia 30. hrudnia zibralasja w Berlini derżawna konferencija grupa Spartakusa. Prybuło 80—100 delegatiw. Po referati Libknehta pryniato odnoholosno rezoluciju w sprawi zirwanja widnosyn z inszymi partijamy ta w sprawi zasnuwanja nowoji partiji pid nazewu „Rewolucijno-komunistycznoji robotnyczoji partiji Nimeczczyny“. Rezoluciju pryniato odnoholosno, szczo partija maje nazywatysia „Komunistyczna partija Nimeczczyny — Sojuz Spartakusa“. Pry kinci zasidannja predsidiw powidomyw, szczo prybuły delegaty rosijskich sowitiw. Delegat Radek wyholosyw promowu do zibranych.

Biuro Wolfa oficjalno donosyt', szczo nezałezni socijałisty wystupyły zi składu prawlinnia. Po wystuplenniu nezałeznych utworylosia nowe prawlinnie, złożone z Eberta, Szajdemana, Landeburga, Noske, Lebe, Wissela.

Bołharskyj minister torhowli d-r Danew pro sytuaciju.

Po npadku ministerstwa Radosławowa i Malinowa je teper w Bołharii ministerstwo Todorowa, w jakoho gabineti ministrom finansiw je d-r Danew. D-r Danew odyn z najwyżnaczijszych prowodyriw bołharskich rusofiluw i hołownyj sprawcia neszczasnoji bałkańskoji wojny.

Korespondent „Narod. Listy“ maw teper z nym interwju, i na zapytanje joho, chto spryczyw, szczo Bołharia rozpoczala wijnu, win widpowiw, szczo pryczynuju seho buły car Ferdynand i Radosławiw. Szczo do inszych spraw, to oswidezyw, szczo zjedynena Rosija musyt' buty znova widbudowana a takoz i Polścza musyt' powstať w swojich etnograficznych hrancyach. Z radostiju pryniaw do widoma utworennie cześkoji republiki; bazeje jim rozszyreniasia aż do Dunaju, szczo by buły pewnoju oporoju dla Ukrajinciw buwszoji Uhorszczyny. Se je w interesi Sławianstwa, szczo by Czechy mały najkrotszyj szlach do Adrijskoho morja.

Francuskyj porucznik Wilam ubytyj!

Taku wistku welykymy, czornymy bukwamy na perszym misci podaje nynisznij lwowski polśkyj socialistycznyj „Dziennik Ludowy“ (cz. 4), poklykujuczysia na „Temps“. Ne znajemo, jaka buła cil „Dziennik-a“, koly win riszywsia podatki powyszszy wistku: poluwannje za senzacyami, czy neswidomist'. Koly se neswidomist' — tak podajemo „Dziennik-owy“ do widoma, szczo „Temps“ wziaw otsiu wistku pro smert' Wilama z „Gazet-y Wieczorn-oji“, jaka piznijsze sama stwerdyła, poklykujuczysia na „wirodostojni žerela“, szczo Wilam żywe i je internuwanuj w Ternopoli. Stwerdyw se wproczim ukrajinskyj zahranycznyj sekretariat. Kolyż „Dziennik“ poluje za senzacyjami i „robyt' nastrij“ proty Ukrajinciw — todi na se nema rady.

Serdecznosty Polakiw suproty Czechiw.

W krakiwskim „Kurjer-i Codzienn-im“ z dnia 30. hrudnia czytajemo na perszyj storinci otsi komplementy, zwerneni w storonu Czechiw:

„Czechyterplat' na maniju welykosti. Perechwalujut'sia tym, szczo wony je spiwtowaryszamy koalicii i distanut' wid neji wilnu ruku, szczo by zaharbaty Teszynske kniaziwstwo. Ta my (sebito Polaky) je takoz narodom sprymyrenym i z koalicieju majemo trocha dawnijszy wzajemny, jak braty Czechy. Doteper buło w switi tych pro bohaterstwo Czechiw. Wid czasu Żyżky ta Chusytyw Czechy wmiły lysze torhowaty, robyty knedli i pywota wysłaty swojich hrajkow po switi — a, jak awstrijski urjadnyky, germanizowały ta szpionowały Polśczu. My skazyby: de konia kujut', tam zaba nastawla je nohu i peresterhajemo pered naduwanniem, bo pry tim można puknuty“.

Na tretij storinci toho samoho czysla czytajemo znówu taki serdecznosty:

„P. Gutkowskyj (prowidnyk notyfikacijnoji delegacji z Warszawy) stwerdyw, szczo polśkyj narid, naczałnyk derżawy ta Tymczasowe Prawlinnie je pereniati serdecznymy czuwstwami do Czechiw“.

Otže kotri „czuwstwa“ je szczyri: czy ti z perszoji storinki, de howoryt'sia pro maniju welykosti, knydli, pywo, hrajkow, szpioniw, zabu i t. d., czy ti z tretioji?

Polśke wojenne zwidomlennje.

Presowe Biuro podaje z dnia 2. sicznia 1919 r.

Nyni nad ranom zaatakuwaw woroh Sknyliw, de uzyskaw czastynnyj sukces. Odnacze protyatakow wykyneno joho zwidsy i uderżano pozyciji proty worožoho popołudnewoho nastupu. W inszych czastynach sytuacija bez zminy.

NOWYNY.

— Aresztuwanja i rewiziji u Lwowi. Pered kilkoma dniami wywezeno zi Lwowa d-ra Mychajła Wołoszyna. Wczora widbulysia rewiziji w towarystwi „Trud“ i u o. Oleksandra Stefanowycza.

— Samostijni nacionalni derżawy. Czerez (PAT.) Do polśkoji delegacji w szwajcarskim Berni zhołosylisja do koalicii dwa przedstawnyky Gruzyniw z propozycijeju spilnoji akciji razom z Łytowciamy i Ukrajinciamy w sprawi utworennia samostijnych nacionalnych derżaw. Siu akciju na miżnarodniomu kongresi myra małaby westy Polścza.

— W sprawi Lemkiwszczyny. Pered kilkoma dniami wyskazyły my dumku, szczo w sprawi pryluczenia Lemkiwszczyny do Czechii musily interweniowały halycki rusofily. Proty sioho riszczozasterihajet'sia — „Prykarp. Rus“ w swojim 2. czysli i zajawla je, szczo wony chocut' ciłkowityho „oswobożdenija karpatskoji Rusy“.

— Żertwy bratowbijej wojny. W sylwestrownicz zhyńulo wid kul kilka osib u Lwowi, miż inszymi takoz tow. Jan Miensowycz. Żertwoju armatnoji kuli wpała takoz kamenycja ukrajinsko-ho zinoczoho towarystwa „Trud“.

— Chto je Biderman? „Hajut“ — żydiwskyj dnewnyk w Warszawi podaje, szczo anglijskyj oficyr Biderman, szczo pryjchaw w sprawi rozslidżennia żydiwskich widnosyn, pryjchaw z żinkoju, jaka je doczkoju znanoho warszawskoho bohacza.

Opowistky.

— Uprawa USDP. wzywa je wsich towaryszok i towaryszkiw, jaki ne wpłatyły psich podatku za 1918 rik, szczo by nehajno wyriwnowały zależlosty. Partijnyj podatek, szczo wynosyt' wsioho 1 K w misiac, można składaty szczo dno w Sekretarijati, wul. Ruśka 3., na ruku tow. d-ra Filca.

— Lokal Lwiwskoho Ukrajinsko-ho Rożożanskoho Komitetu nachodyt'sia pry wulcy Ruśkiej cz. 3, druhyj powerch. Urjadowi hodyny: wid 9—1 i wid 2—3 popoł.

— Zemelnyj Bank Hipotecznyj, spilka akcijna u Lwowi, podaje do widoma, szczo z ohladu na hospodarczyj zastij obnyżuje procentowy stopu wid wkładow w biżucim rachunku na 2½%, poczawszy wid 1. sicznia 1919 aż do widklykannja. 4—5

— Krajowyj Sojuz Kredytowyj u Lwowi powidomla je otsym, szczo wid dnia 1. sicznia 1919 bude płatyty wid wkładow do oborotu 2½%. 4—5

— Towarystwo wzajemnoho kredytu „Dnister“ u Lwowi, podaje do widoma swojich P. T. wkładnykiw, szczo z dnem 1. sicznia 1919 znyżuje widsołkowu stopu wid wkładow na 2½%. 4—5

— „Narodna Hostynnyca“ u Lwowi powidomla je, szczo obnyżuje procentowy stopu wid wkładow na 3 proc. wid 1. sicznia 1919. 3—3

Szyrit' skriż swoju robotnyczu gazetę, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu“!

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn. petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robotnykiw i robotnyk, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu“. 2—10

KS. ARTYMYSZYNOWI w PRYZYSTANI. Czy Mochnacy i Radzikowscy zdrowi? Czy jest tam Andrzej Cz. ze Lwowa? Odpowiedzcie tak samo. — Mikołaj Czajkowski. 6—6

Książd ARSENICZ, — PISTYN. Tadeusz wrócił zdrów; urzęduje we Lwowie. Alfred zdrów, u siostry w Wiśniczu. Co u Was słychać? — Zbigniew. — Inne pisma proszę o przedruk. 3—3

Proszę uprzejmie czytelników w CHODOROWIE uwiadomić za wynagrodzeniem JAKOBA HENTSCHLA, płatniczego II klasy na dworcu, że żona i dzieci żyją i są zdrowe. Niech maż da znak życia. — Żona i dzieci Hentschlowie. 1—2